

Lietuva tapo Europos

geografiniu ir politiniu centru

Vilnius, lapkričio 19 d. (BNS) — Perėmusi pirmininkavimą Europos Tarybai (ET), Lietuva šešis mėnesius bus ne tik geografiniu, bet ir politiniu Europos centru, sako Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas.

„Pats šis faktas mūsų valstybės politiniam 'europėjimui' yra nepaprastai svarbus. Mes didžiuliam šiam mums patikėta misijai ir puikiai suvokiame šios atsakomybės našta“, teigė A. Paulauskas, sveikindamas pirmadienį Vilniuje prasidėjusio ET Politinių reikalų komiteto posėdžio dalyvius.

Seimo pirmininkas apgailestavo, kad praėjusį šimtmetį Lietuva atsidūrė „už Europos borto“. „Per visą praėjusį šimtmetį mes buvome Europoje tik 32 metus. Likusius 68-erius mūsų buvimas Europoje tebuvo vien geografinė savoka. Iš dalies dar kultūrinė. Visa kita iš esmės neturėjo nieko bendra su Europa“, sakė jis, pridurdamas, kad visus tuos metus Lietuvoje buvo puoselėjamos visai kitokios, anaipol ne demokratiškos ir neeuropietiškos tradicijos.

A. Paulauskas pažymėjo, kad Europos Taryba, šiuo metu vienijanti jau 43 valstybes, Vidurio ir Rytų Europos valstybėms davė demokratijos pamokas. „Kad tos pamokos buvo naudingos, pirmiausiai iliustruoja tas faktas, kad vis geriau Europoje vertinamas mūsų pasirengimas stojimui į

* **Lenkijos prezidento patarėjas** Marek Siwiec tvirtina, kad Lietuva turi įtikinti NATO esanti pasiruošusi tapti jo nare. Po susitikimo su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi M. Siwiec, sakė, jog derybos dėl narystės Šiaurės Atlanto sąjunga yra pirkejo ir pardavėjo sandoris. „Politikoje, kaip ir prekyboje, reikia turėti prekę ir sugebėti ją parduoti“, pažymėjo jis. Jo teigimu, Lietuva taps NATO nare, jei sugebės įrodyti sąjungai savo pasirengimą. (BNS)

* **Vokietija Lietuvos teisėsaugai pateikė staigmeną** — atsakė išduoti įžulį Lietuvos Nepriklausomybės priešininką Valentą Lazutką. Jis sausio 13-osios byloje kaltinamas sunkiais kriminaliniais nusikaltimais. Lietuvos teismas yra išdavęs sankciją jį suimti, tačiau Vokietija ignoravo prašymą. Šis Vokietijos, vienos svarbiausių Lietuvos ekonominių ir politinių bendrininkių, „antaisius“ leidžia abejoti tarpvalstybinių santykių nuosirdumu. (LŽ,Elta)

* **Strasbūro teismas — aukso gysla advokatams.** Šią savaitę paskelbtas Strasbūro teismo sprendimas — ne tik labai rimtas priekaištas Lietuvos teisėsaugai dėl jos nerangumo, bet ir papildomos Lietuvos biudžeto išlaidos. Bylos Strasbūro teisme — gana dosnus ir advokatų pajamų šaltinis. Antai iš buvusiam premjerui Adolfui Šleževičiui priteistos sumos advokatams atiteks 70,000 litų. Vien per metus Strasbūro teismas yra priteisęs Lietuvai sumokėti 286,047 litus. Iš jų 155,047 litus — bylinėjimosi išlaidų. (LR,Elta)

Europos Sąjungą, o pasaulyje — pasirengimas stoti į NATO“, teigė A. Paulauskas.

Seimo pirmininkas taip pat atkreipė dėmesį į aktyvią Lietuvos veiklą Europos Taryboje. Pasak jo, Lietuvos specialistai dirba bemaž 70 Europos Tarybos žinovų komitetų, dalyvauja rengiant tarpvyriausybinių bendradarbiavimo programas, diegia įgytą patirtį, atstovauja Lietuvos vyriausybės nuostatomis rengiant naujus Europos Tarybos dokumentus.

A. Paulauskas teigė, kad Lietuva jau yra pasirašiusi 56 Europos sutarties sistemos dokumentus, iš kurių 49 yra patvirtinti, prisijungusi beveik prie visų Europos Tarybos teisinių instrumentų, nukreiptų prieš terorizmą.

„Taigi, po daugelio metų vėl išmokusi demokratijos abėcėlę, Lietuva galbūt visai netrukus galės pasidalinti savo patirtimi su kitais, nes mes jau ne blogiau už Europos Tarybos senbuves žinome, kas yra demokratija. Tam tikra prasme, gal net geriau. Nes geriau atsimename, kas yra nedemokratiška“, kalbėjo A. Paulauskas.

Lietuvos Seimo pirmininkas padėkojo Europos Tarybai, „kad joje mes galime jaustis lygūs su didžiausiomis ir įtakingiausiomis Europos valstybėmis“.

* **JAV ir Rusijos prezidentų** George W. Bush ir Vladimir Putin susitikimas „nė kiek nepakeitė“ planų kitametį išplėsti NATO į Rytus, mano Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. (LA,Elta)

* **Tyrimai parodė, kad JAV ambasada Vilniuje** nuo juodligės dezinfekavusi moteriškus juodligės neuzsikrėtę, jai nustatytas lengvo laipsnio apsinuodijimas formalinu. Suneigalavusi 34 metų Jadviga Soroko teigė, kad dezinfekuojant JAV ambasados patalpas, ji nežinojo, kaip tinkamai naudotis apsaugine kauke. (BNS)

* **„Teisės aktai šiandien rengiami** ir priimami per daug chaotiškai, skubotai, neturint aiškios mokslo patirties koncepcijos, ne visada atsižvelgiant į ekspertų, specialistų pastabas, ilgalaikius valstybės strateginius tikslus ir visuomenės poreikius bei viešąją nuomonę“, tokią nuomonę pareiškė teisingumo ministras Vytautas Markevičius.

* **I nekilnojamojo turto rinka sugrižo „deficito“ laikai** — trūksta naujų, baigtų statyti ir teisiškai įregistruotų butų. Jų poreikis smarkiai išaugo vyriausybei skyrus 50 milijonų litų lengvatinių pasakų daliai palūkanų ir draudimo įmokoms kompensuoti. Į padidėjusią paklausą rinka sureagavo žaibiškai — senesnis statybos butų kainos ėmė augti. Vilniuje butų kainos miegamuosiuose rajonuose padidėjo apie 10 proc.

* **Lietuvos mokyklas pasiekė** dar beveik 4,000 kompiuterių, kurių bendra vertė — 11,8 mln. litų. Kompiuterių klases mokyklose įrengė „Sonex“ kompiuterių bendrovė, šių metų vasarą laimėjusi Švietimo ir mokslo ministerijos skelbtą mokyklų kompiuterizavimo konkursą. (LR,Elta)

Vilniuje baigėsi didieji Aušros Vartų Gailestingumo Motinos atleidai. Nuo lapkričio 10 d. kiekvieną dieną buvo meldžiamasi vis kita intencija — už Tėvynę, už vienuolius, kunigus ir klierikus, už karius, už mažuosius ir paprastus tikėjimo žmones — vaikus ir jaunimą. Šiais metais viena atleidų diena — lapkričio 11-oji — buvo skirta Lietuvių katalikų mokslo akademijai. Tą dieną buvo aukojamos šv. Mišios už akademijos narius, remėjus ir talkininkus, salėje prie bažnyčios vyko Lietuvių katalikų mokslo akademijos narių ir jos bičiulių susitikimas, buvo skaitomos paskaitos istorine tema. Lapkričio 17 d. Aušros vartuose buvo aukojamos šv. Mišios už mokytojus, už akademinę bendruomenę — universitetų vadovus, profesorius, dėstytojus, studentus, vyko poezijos, muzikos ir susikaupto vakaras. Sekmadienį — paskutinę atleidų dieną mišias prie Marijos Gailestingumo Motinos paveiklo aukėjo Lietuvos vyskupas.

Tėvynėje pasižvalgius

* **Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetas** atmetė vyriausybės siūlymą palikti galioti įstatymo nuostatą, įpareigojantį valstybės lėšomis drausti tradicinių religinių bendruomenių ir bendrųjų dvasininkų bei vienuolynuose dirbančių vienuolių. „Komitetas mano, kad Valstybinio socialinio draudimo įstatymas reglamentuoja įmokų surinkimą, kur yra darbo santykiai, kur yra pajamos, o ne tik todėl, kad yra tam tikra kategorija žmonių“, sakė komiteto pirmininkas Algirdas Sysas. (BNS)

* **Telšių vyskupas Jonas Kauneckas pareiškė**, jog įvairiose pasaulio platumose įvairiojantis Lietuvos jūrinių rinkai yra palikti likimo valiai — niekam nerūpi jų būties, sveikatos, maisto, dvasinės pagalbos reikalai. Dvasininko teigimu, reikiamų paslaugų jie negauna ir Klaipėdos jūroje. (LR,Elta)

* **Draudimo imones i nevilį varo** šimet itin sparčiai besidarbuojantys automobilių vagys. Bendrovės dėl to patiria vis daugiau nuostolių, per 9 šių metų mėnesius atlykinta žala sudarė 44,92 mln. litų, o pasirašytos transporto priemonių draudimo įmokos — 66,354 mln. litų. (LR,Elta)

* **Pirmadienį bendrovei „Šiaulių energija“** priklausioje katilinėje dėl gamybinės avarijos iš mazgo sausgryklo išsiliejo apie 200 tonų mazgo. Jis ištekojo į uždarą, pylimu apjuostą antžeminę saugyklos teritoriją. Manoma, jog avarija galėjo įvykti dėl trukusios talpos sklendės. Tikslus išsiliejusio mazgo kiekis bus žinomas jį surinkus. Surinkus mazgą, bus imtasi užteršto grunto valymo. Aplinkos ministerijos duomenimis, mazutas ir kanalizacijos tinklus nepateko, pavojaus užteršti aplinką bei miesto komunikacijas nėra. (BNS)

* **Apie valdančiąją daugumą**, artėjančius prezidento rinkimus ir besibaigiančią kadenciją „Respublikos“ žurnalistai kalbėjosi su prezidentu Valdu Adamkumi, kuris teigė esąs nusivylęs, jog jam nepavyko įgyvendinti svarbiausių savo tikslų. Pasak jo, įveikti korupciją ir biurokratizmą sutrukdė vyriausybės ir valdininkų abejingumas. Tačiau valstybės vadovas tvirtino dar negalvojęs apie antrąją kadenciją. (R,Elta)

* **Nuo kitų metų elektrą gyventojams** brangs daugiausia 3,5 cento už kilovatvalandę. Tačiau per 3 metus kaina iš viso gali padidėti daugiau negu 6 centais. Tai priklausys nuo to, kokią vadinamąją elektros „kainų kepurę“ 3 metams nustatys Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. (R,Elta)

* **Kauno nusikaltėlių autoritetu** laikomo Henriko Daktaro žodžiai, kad laisvėje dirbs tiekįje motinos parduotuvėje, daug kam sukėlė šypseną. Tačiau kol kas keturių vaikų tėvas 44 metų H. Daktaras iš tiesų beveik kiekvieną dieną vyksta į motinos maisto prekių parduotuvę, esančią Vilijampolėje. (LR,Elta)

* **Naują kelių litų dydžio Lietuvos nacionalinio radijo** ir televizijos (LRT) abonentinį mokeskį Lietuvoje planuojama įvesti nuo kitų metų vidurio. Pirmadienį apsilankęs vyriausybės generalinis direktorius Valentinas Milaknis užsitikrino premjero Algirdo Brazausko paramą naujo mokesčio įvedimui nuo kitų metų liepos 1 d. pritarė abu valdančiosios koalicijos bendrininkai — socialdemokratų ir socialliberalų. 4-6 litų mokeskis bus renkamas iš kiekvieno šeimos ūkio, kurių Lietuvoje yra maždaug 1,2 mln. (BNS)

* **Dauguma valdininkų buvo nemaloniai nustebinti** ši mėnesį gavę gerokai mažesnius atlyginimus negu ankščiau. Užmokestis bus perskaičiuojamas pagal tam tikrą koeficientą, pagal kurį bus nuosekliai mažinami atlyginimai. Dabartiniais skaičiais, kai kurių aukštų valstybės tarnautojų atlyginimas po permainingų turėtų sumažėti beveik perpus. (R,Elta)

* **Vasarą paskelbusi dvi pavardes asmenų**, nuslėpusių bendradarbiavimą su sovietinių saugumu, speciali tarpininkų komisija, specialiai tvirtinti iliustracijos komisijsa jau kelis mėnesius tyli, nors būta spėlionių, kad iki žiemos tokių pavardžių pasiūlymų kaip iš gausybės rago. Dabar komisijos atstovai teigia, kad taip nebus. Komisija nesitiki, kad šiemet bus paskelbta daugiau pavardžių tų asmenų, kurie nepripažino bendradarbiavę su saugumu.

* **Kauno valdžia kreipėsi į premjerą** Algirdą Brazauską, prašydamą padėti atgauti sunykusį karinį miestelį. Kauno mero Eriko Tamašausko teigimu, pažangų rekonstrukcijų planus trukdo Kultūros vertybių departamento reikalavimai. Mero nuomone, carinių pastatų pertvarka Šančiuose sureikšminama kaip Valdovų rūmai. (KD,Elta)

* **Daugelis Lietuvos gyventojų** ne nenujaucia esantys šalia uždelsto veikimo ekologinių bombų. Gruntą ir vandenį nuodija tūkstančių sudaugytų ir sąvartynus išmestų liuminescencinių lempų gyvsidabris. (LR,Elta)

* **Permainingas Kauno krepšinininkų žaidimas** liudija, jog komanda sunkiai vaduojasi iš krizės gniaužtų. Žalgiriečiai pagaliau nudžiugino savo gerbėjus, šeštajame Eurolygos rate įveikė Atėnų „Peristeri“ (Graikija) komandą. Tai buvo tik pirmoji Lietuvos krepšinio lygos (LKL) čempionų pergalė ši sezoną elitinio Senojo kontinento klubų turnyre. „Žalgiris“ garsiai telėjo pergalės deguonies. (KD,Elta)

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Vatikanas. Popiežius Jonas Paulius II sekmadienį paskelbė apie kitų metų pradžioje planuojamą visų pasaulio religinių bendruomenių vadovų susitikimą, kurio metus bus meldžiamasi už taiką ir svarstomi taikus karinių konfliktų sureguliuojimo būdai. Popiežius išreiškė viltį, jog sausio 24 d. Asyžiuje, Italijoje, įvyksiantis religijų vadovų susitikimas padės pagerinti po rugsėjo 11-osios išpuolių JAV ypač paastrėjusius krikščionių ir musulmonų santykius. Panašų susitikimą popiežius Jonas Paulius II surengė 1986 m. Pastarojo susitikimo metu beveik visos to meto kariuose konfliktuose dalyvavusios valstybės atsiliepė į popiežiaus kreipimąsi ir kaip taikos ženklą 24 valandoms paskelbė paliaubas.

Vašingtonas. Nors JAV tvirtina, kad būsimąjį Afganistano vyriausybę turi sudaryti patys afganai, sekmadienį Vašingtonas nurodė kelias jos sudarymo sąlygas: ši vyriausybė turėtų atstovauti platiems gyventojų sluoksniams, joje turėtų būti moterų ir neturėtų būti Talibano. „Jungtinės Valstijos nesirengia rinkti Afganistano vyriausybės“, pareiškė JAV valstybinio saugumo patarėja Condoleezza Rice. Praėjusią savaitį JAV remiama Šiaurės sąjunga surengė greitą puolimą visame Afganistane ir pasiekė didžiulius teritorinių laimėjimų. Tačiau Vašingtonas vėl ima atgauti pasitikėjimą, kad buvusioji Afganistano opozicija nesigvieš visos valdžios.

Kabulas. JAV ir Didžiosios Britanijos specialiųjų pajėgų kariai pirmadienį naršė po pietų Afganistaną ieškodami Osama bin Laden, o Talibanas, vis dar kontroliuojantis pagrindinę savo citadelę Kandaharą, tuo tarpu paskelbė, kad bėgio talibų valdomose teritorijose nebėra. O. bin Laden sėkmingai besislapstant regiono kalnuose, olose ir slėniuose, Talibano ambasadorius Pakistane sakė, kad jis jau ne talibų teritorijoje. JAV Valstybės sekretorius Colin Powell sakė manąs, kad O. bin Laden vis dar Afganistane, tačiau jam esą lieka vis mažiau vietų slapstytis.

Ženeva. JAV pirmadienį apkaltino Iraką, Šiaurės Korėją ir Iraną tarptautinės biologinių ginklų draudžiančios sutarties pažeidimu ir sakė, kad biologinį ginklą galbūt gali pagaminti ir Sirija bei Libija. Tiesiogiai kaltindamas Iraką, JAV ginklų kontrolės ir tarptautinio saugumo sekretoriaus pavaduotojas John Bolton sakė, kad Bagdadas sukūrė, pagamino ir sukaupe biologinio ginklo komponentų ir pati biologinių ginklų atsargas, nors yra pasirašęs 1972-ųjų Biologinių ginklų konvenciją. Pasak pareigūno, Vašingtonas mano, jog Šiaurės Korėja sukūrė, pagamino ir galbūt jau pritaikė ginkluotai biologinių ginklų komponentus, Sirija ir Libija pajėgias pagaminti nedidelį jų kiekį, o Sudanas susidomėjęs tokios ginkluotės kūrimu. Sudanas ir Sirija nepasirašiusios šios Konvencijos.

Quetta, Pakistanas. Vieno aukščiausių Afganistano opozicijos vadų brolis pirmadienį pareiškė, kad vyriausiasis Talibano vadovas, mula Mohammad Omar atsakė ketinamų perduoti Kandaharo kontrolę po pranašiško sapno. „Aš sapnavau, kad turiu rūpintis (miestu) tol, kol esu gyvas“, sakė M. Omar. Genties vado Hamid Karzai brolis Ahmed pranešė, jog deryboms su Talibanu ir Kandaharą siūsta delegacija neseniai grįžo į Pakistaną.

Islamabadas nebeprapažįsta Talibano vyriausybės Afganistane, tačiau nenutraukė diplomatinio ryšių su šiuo islamistų judėjimu, pirmadienį pareiškė Pakistano užsienio reikalų ministras Abdul Sattar. Pasak jo, Talibano režimas žlugo, tačiau Islamabadas neatsisako pripažinti šio judėjimo vyriausybės, nes Afganistane nėra alternatyvios teisėtios valdžios. „Šiuo atveju mes norėtume palaikyti santykius su Jungtinių Tautų įsteigta pereinamąja administracija, kaip vyriausybė su administracija. Šiuo metu mes nepripažįstame jokio vadovo pretenzijų atstovauti visam Afganistanui“, sakė A. Sattar. Pasak jo, Pakistanas yra nepasirengęs pripažinti administracijos, kuriai vadovauja Afganistano opozicijos vadas Burhanuddin Rabbani — buvęs Afganistano Islamo valstybės prezidentas, kuris pabėgo iš Kabulo, kai jį 1996 m. užėmė Talibanas.

Dubai. Saudi Arabijos įtariamais teroristų vadas Osama bin Laden Afganistane turi net dešimt savo antrininkų, kurie padeda klaidinti jį medžiojančias Vakarų pajėgas, šeštadienį pranešė arabų kalba leidžiamas britų laikraštis „al-Hayat“, remdamasis iškraipytomis pasaulio teroristo buvusiu sekėju. Abdul Noor prisišatęs vyras taip pat teigė, jog O. bin Laden kelis kartus užsiminė apie dalyvavimą III pasauliniame kare. Saudi Arabijos milijonieriaus vadovaujama teroristų organizacijai „al Qaeda“ priklauso A. Noor sakė: „Jeigu amerikiečiams karinių operacijų metu Afganistane metu ir pavyktų sunaikinti Talibano judėjimą, jie tikrai nesumtų O. bin Laden“. „Ne todėl, kad tai yra sudėtinga, o todėl, kad O. bin Ladenas turi 10 antrininkų“.

Istambulas, Turkija. Čecėnų vado Aslan Maschadov pasiuntinys po sekmadienio derybų Maskvoje, kurios buvo pirmieji viešai pripažinti šalių ryšiai nuo karo pradžios prieš dvejus metus, sakė optimistiškai vertinąs galimybę susitarti su Kremliumi dėl taikos. Achmed Zakajev, skridęs į Maskvą dalyvauti derybose, apie kurias iš anksto nebuvo paskelbta, Istambule sakė, jog tris valandas derybų su prezidentu Vladimir Putin įgaliojiniu Viktor Kazancev. Pasak A. Zakajev, „svarbiausias šios diskusijos tikslas — nutraukti karą Čecėnijoje“. Per žiaurų partizaninį karą Čecėnijoje žuvo daugiau kaip 3,500 rusų kareivių ir 11,000 čecėnų kovotojų, tačiau Rusijos kareivių motinų komiteto duomenimis, tikrasis žuvusių rusų skaičius gali būti tris kartus didesnis.

Sofia. Bulgarijai savo nusivylimą skurdu ir valdžios korupcija sekmadienį išreiškė nušalindami prezidentą Petar Stojanov ir į jo vietą išrinkdami buvusį komunistą. Socialistų partijos vado, 44 metų Georgio Pervanov pergalė užbaigė keistus rinkimų metus, per kuriuos ir valstybę kaip premjeras sugrįžo paskutinysis Bulgarijos karalius. (KD,Elta)

KALENDORIUS

Lapkričio 20 d.: Feliksas, Jovydas, Vaidilė, Viskantas.

Lapkričio 21 d.: Alberta, Dainė, Eibartė, Galius, Gelgaudas, Gomanas, Honorijus, Marija.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

PENICILINAS

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Vaistinėse jo vardai: *Penicilin V Potassium oral, Beepen — VK, Betapen — VK, Leder-cillin VK, Pen — Vee k. Robi-cillin VK, V-Cillin K, Veetids.*

Šitam jis naudojamas

Penicilinas yra antibiotikas, vartojamas gydyti kai kurias, bakterijų sukeltas, ligas, kaip plaučių uždegimas, skarlatina, odos, ausų bei gerklių uždegimas. Taip pat jis naudojamas išvengimui reumatinio karščio ir choleros. Jis neveikia prieš slogas, gripą bei kitus virusinius uždegimus.

Šitaip jis naudojamas

Penicilinas (V Potassium) esti tablečių ir geriamo skysčio pavidalu. Paprastai jis imamas kas 6 valandas (4 kartus per dieną) ar kas 8 valandas (3 kartus per dieną). Pildyk recepte paduotus nurodymus. Teiraukis pas vaistininką ar gydytoją, jei ko nesupranti. Imk tik taip, kaip nurodyta gydytojo: nei daugiau, nei mažiau, nei dažniau nei rečiau.

Penicilino skystį gerai sukratyk, prieš išgeriant. Tabletės ryjamos nesukramtytos su pilnu puodeliu višienos sultinio ar vandens.

Imk jį ir toliau, nors ir gerai jautiesi. Nenustok ėmęs tol, kol gydytojas nepatars.

Ypatingas atsargumas

Pranešk vaistininkui ar gydytojui, jei esi jautrus penicilinui ar tetracilinui (geltonas dažas kai kuriame paruoštame maiste ar vaistuose).

Taip pat pranešk vaistininkui ar gydytojui apie imamus su ar be recepto kitus vaistus, kaip kitokius antibiotikus, antikoagulantus (kraują skystinančius), kaip varfarin (coumadin), atenulol (Tennormin), aspirin ar kitus nesteroidinius prieš uždegimą vaistus, kaip naproxen (Anaprox) bei probenecid (Benemid) ir vitaminus. Irgi pranešk gydytojui, jei sergi ar sirgai inkstų ar kepenų ligomis, alergija, astma, kraujo ligomis, storosios žarnos uždegimu, skrandžio negerumais bei šieno šiltine.

Pasakyk gydytojui, jei esi sunkumoje ar planuoji pastoti ir ar peni krūtims kudių. Pranešk gydytojui, kai imama peniciliną, pastosi.

Prieš operuojant ar dantis tvarkant, primink chirurgui ar dantų gydytojui, kad imi

peniciliną. Imk peniciliną bent vieną valandą prieš valgį ar dvi valandas po pavalgymo.

Kai nustatytu laiku nepaimsi dozės penicilino, imk ją, kai atsiminsi. Tik kai atsiminsi arti kitos dozės ėmimo — neimk jos. Toliau reguliariai jį vartok. Nedvigubink jo kiekio.

Penicilino sukelti negerumai

Nors retai penicilinas sukelia negerumus, bet jie kartais pasitaiko. Pranešk gydytojui, kai nepraėjus sūkusnei šitokie negerumai: skrandžio negerumas, viduriavimas, vėmimas ar mažas odos išbėrimas. Tučtuojau tarkis su gydytoju, kai stipriai išbėrs odą ar joje dilgrynė pasirodys, kai stipriai niežės, bus sunku ryti ar alsuoti, kai švilpiančiai alsuosi ir kai makštis užsidegs.

Šitaip užlaikomas penicilinas

Peniciliną laikyk visada sandariai uždarytą ir vaikams neprieinamą. Jo tabletes laikyk kambario temperatūroje ir nekarštai, nedrėgnai (ne tualete). Išmesk pasenusį ir nenaudojamą. Penicilino skystį laikyk šaldytuve ir išmesk nenaudoję po keturiolikos dienų. Nedėk į šaldiklį. Skystas

MEDUS — SVEIKA

Medus būna skirtingo skonio, kvapo, spalvos — tai priklauso nuo augalų, kuriuos apilko bitės. Jis būna monoflorinis — iš vieno augalo žiedadulkių, ir poliflorinis — iš daugybės skirtingų augalų surinktų dulkių. Medaus pagrindas — lengvai virškinamas cukrus (gliukozė ir fruktozės mišinys).

Žiedų meduje mineralinių medžiagų turėtų būti 0,6 proc., lipčiaus ir viržių — ne daugiau kaip 1,0 proc. (lipčius — saldi limpanči medžiaga, išsiskirianti per kaitrą ant medžių lapų, augalų). Jame nedideliais kiekiais randama visko: chromo, cinko, mangano, vario, kalio, natrio, kalcio, fosforo, silicio, molibdeno, seleno, geležies, gyvsidabrio, vitaminų A, B, B₁, B₂, C, D, F, K ir kt. Jei mikroelementų per daug, jie gali net pakenkti.

Medaus spalvos

Surinktas iš pavasario gėlių: pilkai gelsvas, geltonas, žalsvas;

pienių: ryškiai geltonas; aviečių: balkšvas, švelniai rausvas;

Turintys regėjimo sutrikimų moksleiviai atlieka meninę programą dr. Rasos Bagdonienės ir dr. Rasos Sirtautienės Akių atlasų pristatymo iškilnėse Vilniaus universiteto auditorijoje „Sostinės dienų“ metu. Pranešė Slutienės nuotrauka.

penicilinas yra tinkamas 7 dienoms, kai laikomas kambario temperatūroje. Tarkis su vaistininku apie tinkamą vaistų užlaikymą.

Dar prisimintina

Prisilaikyk pasitarimų su gydytoju ir laboratorija, kai reikės tam tikrų tyrimų, idant įvertintų penicilino veiklą.

Imdamas peniciliną ir tirdamas cukrų savo šlapime (sergant cukriniu), nenaudok Clinistest, o tik Clinistix ar Tes-Tape.

Neduok savo vaisto kitam. Jei baigiasi penicilino kiekis, o vis dar turi uždegimą, pranešk gydytojui.

Šaltinis: „Medication Teaching Manual“, 7th Edition, 1998.

liepžiedžių: šviesiai geltonas, geltonas; vasaros gėlių: pilkšvas, gelsvas, rusvas; grikių: šviesiai rudas, rudas, tamsiai rudas; viržių: žalsvas.

Gydomieji medaus elementai

Dauguma esamė nusivylę net pačiais brangiausiais sintetiniais vaistais, o ir mikroorganizmai pripranta prie antibiotikų, todėl kartais kenkia labiau nei gydo. Kai kurie bičių produktai padeda atnaujinti daugelį organizmo funkcijų. Jie pašalina ligos priežastį, stiprina organizmo atsparumą, gyvybines galias, nugalė ligą. Ir todėl pastaruoju metu vis dažniau grįžtama prie natūralių gydymo būdų, kuriuos taikė dar mūsų senelės.

Medus, bičių pienelis, nuodai, propolis (arba pikis), žiedadulkės gali būti ir vaistai, profilaktikos priemonės nuo įvairių negalavimų.

Alergija medui

Pirmiausia turime išsiaiškinti, ar nesame alergiški medui. Ypač reikėtų saugoti vaikus, nes jautrumas gali labai greitai atsirasti. Iš pradžių vaikui galima duoti medaus gėrimo, kartais vadinamo medaus arbata. Šaukštuko galuku pakabinę nedidelį trupinį ar lašą, ištirpinkite jį maždaug pusėje stiklinės šilto virinto vandens. Tegu vaikas geria po gurkšnelį, o jūs stebėkite, kaip reaguoja jo organizmas.

Kur laikyti medų

Jei medų laikysite cinkuotoje, geležinėje taroje, jis pritrauks šių metalų, todėl į plieninius ir cinkuotus indus medaus dėti negalima net trumpam.

Geležis reaguoja su cukrumi, esančiu meduje, ir nudažo jį raudonai.

Cinkas reaguoja su organinėmis medaus rūgštimis, todėl susidaro nuodingi junginiai, ardantys vitaminus.

Tinkamiausi medui — sandarus tamsaus stiklo ir keramikos indai.

Tinkamiausia temperatūra medui — 0-10 laipsnių.

Patalpą, kurioje laikote medų, gerai vėdinkite, venkite aštrių, nemalonių kvapų. Oro drėgmė turėtų būti ne didesnė kaip 60 proc.

Įvairių žiedadulkių medus

Visos vertingosios medaus savybės išlieka apie dvejus metus, nors gydomosios savybės jau po metų ima sparčiai mažėti. Ilgiausiai išsilaiko medus, laikomas sausoje patalpoje, kur drėgmė nesiekia 18 procentų. Tačiau po dvejų metų net ir geriausiai laikomas medus jau yra tik saldiklis, o ne vaistas.

Garsus bulgarų medikas S. Mladenovas yra nustatęs, kad poliflorinis medus, tinkamai vartojamas, gali sureguliuoti skrandžio sulčių rūgštingumą. Monoflorinis — daug paprastesnis ir medicinškai ne toks vertingas.

Bičių pikis naikina bakterijas

Dar Plinijaus laikais bičių pikis buvo vartojamas kaip vaistas. Ši savotiška derva būna geltonos, tamsiai žalios, rusvos spalvos. Ji nenuodinga,

lipni, malonaus kvapo. Pikiu bitės užtaiso plyšius, sutvirtina korius, dezinfekuoja sienes. Šią žaliavą jos renka nuo sakingų beržų, topolių, kaštonų, pušų pumpurų. Visa tai surinkusios, bitės sumaišo su vašku, nektaru, žiedadulkėmis. Todėl bičių pikis tai — 65 proc. augalų balzamo, 30 procentų vaško, 5 procentai žiedadulkių ir terpentino.

Medus tinka kūno priežiūrai

Medų galime ne tik valgyti — jis labai vertingas ir reikalinga mūsų kūno priežiūros dalis, dažnai pakeičianti brangiausios kosmetikos priemones.

Pamaitinkime veidą medumi: sumaišome vieną šaukštą medaus ir kelis lašus citrinos rūgšties. Košele ištepame veidą ir palaikome apie 30 minučių. Nuplauname drungnu vandeniu.

Atgaivinkime veidą medaus toniku: į stiklinę pieno įdedame 2 šaukštus medaus, gerai išmaišome. Vatos pagalvėlę tokiu toniku valome veidą prieš miegą.

Kaukė plaukams: stiklinėje šilto vandens ištirpiname vieną šaukštą medaus, išlašiname kelis lašus acto. Išplovusios plaukus šampūnu, pasidarytu tirpalu įtriname odą ir sudrėkiname plaukus. Perskalauti nereikia.

Vitta, 2001 m. liepa

NAGRINĖTI ŠEIMOS IR VAIKO KLAUSIMAI

Rugėjo 25 d. Kauno miesto savivaldybėje vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų atstovai susitiko su Seimo pirmininku A. Paulausku ir socialinės apsaugos ir darbo ministrė V. Blinkevičiūtė aptarti šeimos ir vaiko teisių klausimus. Susitikime dalyvavusi Lietuvos „Caritas“ generalinio direktoriaus pavaduotoja, VDU sociologijos doktorantė Ramunė Jurkuvienė atkreipė dėmesį į vaikų teisių nepaisymo priežastis bei skaudžiausias socialines žaizdas, kurias sukelia dabar galiojančių įstatymų prieštaravimas. Lietuvos „Caritas“ vicedirektorė nurodė, kad pastarųjų savaičių įvykiai atskleidė, kokią didelį pavojų kelia žmonės, kurie nevertina nei savo, nei kitų gyvybės. Kalbama ne vien apie teroristus. Pasak prelegentės, Lietuvai, kaip ir daugeliui kitų Europos šalių, aktualus grėsmingai didėjantis vadinaujų atskirtųjų skaičius. Tai žmonės, kurių nepasiekia valstybinės socialinės pagalbos sistema. Jie negauna jokių pašalpų, neturi jokių socialinių garantijų. Kalėjimas jiems reiškia stogą virš galvos, nuolat gaunamą maistą, net medicinos pagalbą. Tokių žmonių reabilitavimas ir integravimas į visuomenę yra neefektyvus. Tad vienintelė išeitis yra siekti, kad iki tokios padėties nebūtų prieita. Čia, prelegentės

nuomone, veiksmingas būtų pajamų garantijų įstatymas, kuris, deja, Lietuvoje negalioja. Mat daugybė šeimų, auginančių vaikus, negauna jokių pajamų ir kartu jokių pašalpų. Pagal Lietuvos „Caritas“ vykdomą programą „Vaiko orumas“ jokių pajamų negaunantioms šeimoms teikiama socialinė, psichologinė, šokia tokia materialinė pagalba, kol jos įsidarbina ar pradeda gauti pašalpą. Lietuvos „Caritas“

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsuncijamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

vicedirektorė informavo, kad iš Vatikano gavus 75,000 litų paramą per trejus metus buvo suteikta pagalba 267 šeimoms ir 800 jų vaikų, skirta pinigų vienam vaikui išlaikyti valstybinuose vaikų namuose.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė V. Blinkevičiūtė labai aukštai įvertino Lietuvos „Caritas“ ir Seimos centro socialinius projektus. Ji pripažino iškeltų problemų realumą bei būtinybę nedelsiant keisti situaciją.

* Vilniaus kraujo centras pradeda nemokamos kraujo donorystės propagavimo kampaniją, kuria bus siekiama skatinti nemokamą donorystę, kelti donorų prestižą, ugdyti visuomenės sąmoningumą. Numatyta parengti ir išleisti informacinių lankstinukų, agitacinių bukletų, plakatų, žiniasklaidoje informuoti gyventojus apie nemokamos donorystės privalumus, bus rengiami specialistų susitikimai su visuomene. Vilniaus kraujo centro duomenimis, 2000 m. Lietuvoje buvo įregistruoti 30,133 donoriai, kurie kraują davė 75,897 kartus, iš kurių tik 2,364 kartus — nemokamai (3.1 proc.). (BNS)

* Šiaulių ligoninė iš JAV ambasados Lietuvoje gavo dovanų „Chevrolet“ markės krovinių automobilį, kuris gali būti naudojamas ir kroviniams, ir keleiviams vežti. 1985 m. gamintas automobilis buvo naudojamas NATO reikmėms, tačiau, kaip spėja šiauliečiai, tikriausiai, jis dažniau stovėjo rezerve nei riedėjo sunkiais maršrutais. Anot Šiaulių medikų, dabar bus galima lengviau pasiekti užpustytas, sunkiai privačiuojamas kaimo vietas.

MARIUS KATILIUS, M.D.

CHIRURGAS

Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija. 300 Barney Dr., Suite A Joliet, IL 60435. Tel. 815-744-0330; lietuviškai 815-744-8230 www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 598-8101 Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60652 Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055 Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai 6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6 Chicago, IL 60638 Tel. 773-229-9965 Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue Joliet, IL 60435 Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

150 E. Huron, Suite 1000 Chicago, IL 60611 Valandos pagal susitarimą Tel. 312-337-1285

Lietuvių kilmės optometristė dr. Janice Jurkus tikrina vienos vilnietės akis „Sostinės dienų“ Vilniuje metu š.m. rudenį. Pranešė Slutienės nuotr.

Grazus Santariškių Vilniaus universitetinės klinikos parkas su fontanu, koplytstulpiais ir kitais paminklais suteikia poilsį ligoniams, kurie gali išeiti pasivaikščioti, ir kaimynystėje gyvenantiems žmonėms. Pranešė Slutienės nuotr.

EUROPOS KALBŲ METAI LENKIJOJE

Prasidėjus naujam šimtmečiui ir tukstantmečiui, Europos Sąjunga ir Europos Taryba 2001-uosius paskelbė Kalbų metais Europoje. Tai graži iniciatyva, nes ne tik dabartiniame pasaulyje, bet ir brangioje mums Europoje nemažai kalbų atsidadė ties išnykimo riba. Į dabartinį žmogaus gyvenimą įsiveržė ypač naujų technologijų, kompiuterinių sistemų anglų kalba. Besivienijanti Europa pradėjo ne tik intensyviau tyrinėti, bet ir ieškoti būdų, kaip išsaugoti nykstančias kalbas, kurių archaizmas galima atrasti net paties europinės nykstančios civilizacijos kūrmosi pradžia.

Panašiai pasielgė ir Lenkijos vyriausybė, kuri Nacionalinės edukacijos ministerijai pavėdė koordinuoti Europos kalbų metų programos vykdymą. Minėtosios ministerijos paskirta Koordinacinė taryba numatė, kad Lenkijoje bus einaama dviem kryptimi. Pirma, bus skatinama mokyti užsienio ir Lenkijoje gyvenančių tautinių bei etninių mažumų kalbas. Antra, užsieniečiai bus raginami mokytis lenkų kalbos ir bus stiprinamas lenkų, gyvenančių už Lenkijos ribų, gimtosios kalbos mokymas. Nacionalinis edukacijos ministras E. Wittbrodt specialiai šia proga paskelbtame rašte išreiškė savo didelį pasitenkinimą, kad Lenkija, kaip Europos Tarybos narė, o ne trukus ir pilnateisė Europos Sąjungos dalyvė, aktyviai įsijungė į šią europinio masto iniciatyvą. Ministras paaiškino, kad visi renginiai, skirti Europos kalbų metams paminėti, leidžia lenkų bendruomenėi ne tik pažinti populiarų Europos, bet ir Lenkijoje gyvenančių tautinių mažumų kalbas ir tradicijas, kaip ministras poetiškai išsireiškė, „klasės draugų, kolegų gimtąsias kalbas, apie kurias labai mažai žinome“. Pasak jo, tautinių mažumų kalbų pažinimas leis labiau jas pažinti, ir lenkai taps atviresni, galės pasimokyti tolerancijos. Tiek apie ketinimus.

Lenkijos lietuvių bendruomenės taryba, norėdama aktyviai prisidėti prie šios gražios ir Nacionalinės edukacijos ministro išgirtos iniciatyvos, šių metų kovo 25 dieną paskelbė rezoliuciją, o kiek vėliau nusuntė ministrui raštą dėl lietuvių švietimo Lenkijoje padėties ir paprašė padėti išsaugoti Lenkijoje paskutiniąsias lietuviškas mokyklas, kaip lietuvių kalbos išlikimo Lenkijoje garantą. Rezoliucijoje pabrėžiama, kad šiais

metais labai aiškiai, ypač Seinų krašte, pablogėjo lietuvių švietimo padėtis: netvirtinamos mokymo programos, mechanškai naikinamos lietuviškos klasės, neorganizuojamos mokyklos ir kt. Taip mažinamas lietuvių kalbos vartojimas Lenkijoje. Ši rezoliucija didelio išpūdžio valdininkams nepadarė. Padėtį pagerinti, kaip senais gerais laikais, pavesta Vidaus reikalų ministerijos atitinkamam padalinii.

Kitai sakant, Lenkijos lietuvių iniciatyva niekaip netilpo į Nacionalinės edukacijos ministerijos paskelbtą Europos kalbų metų Lenkijoje minėjimo programą. Maža to, kai kurie valdininkai net supykę ir pradėjo viešai lietuvių kaltinti nebūtais dalykais. Antai Nacionalinės edukacijos ministerijos aukšti pareigūnai, kalbėdami dienraščio žurnalistui, pareiškė, kad Lenkijos lietuviui turi užtikrintas visas pagal Europoje galiojančias konvencijas švietimo teises, kad net kaimyninės valstybės negali pasigirti tokiais pasiekimais kaip Lenkija. Taip aiškindamas, viceministras W. Ksączek formaliai neklysta, nes jo kuruojamos srities pavaldiniai, ruošdami ataskaitas Europos Sąjungos komisijai apie tautinių mažumų padėtį Lenkijoje, iš kailio nerias, kad oficialiuose raportuose, švelniai tariant, parašytų netiesą. Kad rašoma netiesa, galėjome ne kartą įsitikinti. Tai parodė ir oficialūs šių metų gegužės 24 dieną Vidaus reikalų ministro atsakymas į Seimo vicemarsalkos J. Krul paklausimą dėl lietuvių tautinės mažumos padėties Lenkijoje. Ministras tuomet įrodinėjo, kad Krasnavo ir Krasnagrūdės mokyklos priklauso Krasnavo valsčiui (tokio valsčiaus Palenkes vaivadijoje nėra), kad lietuvių šios mokyklas siekia paversti grynai lietuviškoms (LLB tik prašė, kad Seinų valsčiaus mokyklose įsteigtose lietuviškose klasėse būtų dėstoma lietuviškai) ir kt. Nuomonės skyrėsi. Visiškai suprantamas ministro siurizmas, kai Lenkijos lietuvių užsiminė apie artimiausiu metu kreipimąsi į tarptautines organizacijas, kad jos nešališkai įvertintų dabartinę lietuvių padėtį, ypač švietimo srityje, ir Vidaus reikalų ministerijai paaiškintų, kurios savivaldybės teritorijoje yra minėtos mokyklos.

Vidaus reikalų ministro laiške ryškėja aiški nuostata, kad artimiausiu metu žadama galutinai sužlugdyti lietuviškas

Čikagos liuanistinės m-las 1 skyriuje B mokosi: Jonas Aleksonis, Karolis Amatkevičius, Otilija Borisovaitė, Ramona Butkutė, Naglis Cėnas, Robertas Frimantas, Filipas Gaigalas, Danielius Karosas, Indrė Kuzavaite, Julija Lukoseviciute, Aivaras Sineokis, Enrika Sinkeviciute, Aleksas Sutrinaitis, Gabrielė Trainyte, Indrė Vaitkeviciute, Aleksandras Zakarauskas. Mokytojos Genė Razumienė ir Milda Razumaitė. Kristinos Badaraitės nuotr.

mokyklas. Yra daug būdų tai padaryti. Nepaliekama net mažiausios vilties, kad bus pakeista dabartinė politikos kryptis. Daug kas viliasi, kad artėjantys Seimo rinkimai gali šiek tiek pakeisti vykdomos politikos mastus. Tačiau vargu ar taip įvyks. Daugelis dalykų tvarkomi ne ministrų kabinetuose, bet eilinių valdininkų rankomis. Be to, per paskutinį susitikimą su tarpžinybinės grupės prie Vidaus reikalų ministerijos tautinių mažumų problemoms spręsti atstovais ne kartą buvo aiškiai pasakyta, kad lietuvių švietimo reikalus (pagal įstatymus) pavesta tvarkyti valsčių viršaičiams. Taigi Seinų valsčiaus viršaičio poziciją jau žinome. J. Skindzier LLB pastangas atkreipti dėmesį į blogejančią lietuvių švietimo padėtį, 2001.06.30 duodamas interviu jau minėdam dienraščiu, pavadino absurdiškomis.

Tačiau mums nerimą kelia ne tik tai. Žinome, kad jau kelinti metai Lenkijos ir Lietuvos Seimų asambleja, Lietuvos ir Lenkijos Vyriausybių komisija tautinių mažumų problemoms spręsti rezoliucijose ir protokoluose įrašo nuostata nebloginti Lietuvos lenkų ir Lenkijos lietuvių padėties, ragina abiejų šalių vyriausybės imtis veiksmų, kad nebūtų naikinamas tautinių mažumų švietimas. Esant tokiai padėčiai, kyla klausimas, ką daryti su tomis rezoliucijomis? Galime visai nesistebėti Seinų valsčiaus viršaičio reikiamomis nuomonėmis, nes jis gali net nežinoti apie tarptautinius Lenkijos išpareigojimus, juo labiau nežinoti to, kad Lenkijos lietuvių, kaip ir kiekvieną pilietį, gina ne tik Seinų valsčiaus įstatymai, bet taip pat ir tarptautinės konvencijos, kurias patvirtino visos save gerbiančios valstybės. Nacionalinės edukacijos ir Vidaus reikalų ministras tai žino. Jie taip pat turėtų žinoti,

kad 1988 metais Lietuvoje 8,000 mokinių lankė lenkiškas mokyklas (taip teigiama senato finansuojamos organizacijos „Wspulnota Polska“ biuletenyje), o, praėjus 10 metų, jas lanko daugiau kaip 20,000. Taigi per tą laiką, Lietuvai išgyvenant sunkius ekonominius sukrėtimus, bendromis valstybės ir vietos lenkų bendruomenės jėgomis ne tik pavyko sustabdyti Lietuvos lenkų rusifikavimosi procesą, bet sukurti tokį mokyklos modelį, ir mokyklų tinklą, kuris leidžia ugdyti naują intelektualinį elitą. Neseniai 10 metų veiklos jubiliejų atšventusios Lietuvos lenkų mokytojų organizacijos „Mazierz szkola“ vadovai prisipažįsta, kad nuo pat Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sėkmingai Lietuvoje pavyko išlaikyti tradicinės lenkiškos mokyklos modelį, kurioje visi dalykai dėstomi lenkų kalba. Lietuvos Seimo narys ir Lietuvos lenkų rinkimų akcijos vadovas V. Tomaševskis, per šios organizacijos suvažiavimą neslėpė pasitenkinimo, sakdamas, kad pastaraisiais metais per rinkimų akciją pavyko įsteigti keletą naujų lenkiškų mokyklų ir vaikų darželių, gauti lenkų tautinės mažumos atstovams svarbius savivaldybės ir valstybės postus. Ministrai taip pat žino (LLB bent kartą jiems per metus primena), kad nuo 1956 metų Punske nepavyksta pastatyti patalpų vieninteliui Lenkijoje lietuviškam liceiui.

Taigi, tenka tik pasidžiaugti, kad Lietuvos valstybė sugeba rasti milijonines sumas Lietuvos lenkų poreikiams tenkinti ir kaip dera Europos kalbų metais vertina jų pastangas išlaikyti ir puoselėti unikalią kultūrą ir kalbą. Be to Lietuva padeda ir Lenkijos švietimui. Galima neminėti paramos mūsų lietuviškos mokykloms, tačiau būtina priminti, kad Seinų valsčiuje ne-

ra grynai lietuviškų mokyklų, o tik lenkiškose mokyklose įsikūrusios kelios lietuviškos klasės. Šiose mokyklose keliamas mokymo lygis, perkami kompiuteriai, jos kitaip materialiai remiamos. Kartais net graudu klausyti, kai vietos savivaldybės valdžios įvardija kiekvieną žolą, papildomai skirtą lietuvių švietimui. Tačiau nesuimasinama, kad lietuvių švietimo panaikinimas neišspręs problemos. Juk vaikus ir taip reikia mokyti, vežioti, mokytojai ieškos darbo, didės nedarbas ir kt. Kas ateityje bus viršaičiais ir tarėjais? Jau turbūt baigiasi tie laikai, kai vietos valdininkas, pildydamas asmens anketą, grafoje „išsilavinimas“ galėdavo įrašyti „kaimo universitetą“.

Taigi realu, kad tokioje provincijoje, kurioje gyvename, vien tik dėl didėjančių finansinių sunkumų vis daugės „kaimo universitetų“ baigusiu specialistų. Vis daugiau tėvų negalės vaikų leisti studijuoti į Poznaną, Varšuvą ar Krokuvą. Galima įtarti, kad galbūt ir iš pavydo tiems, kurie gali rinktis aukštąsias mokyklas Lenkijoje ar Lietuvoje, skubiai rengiamasi (uždarant lietuviškas mokyklas) atimti tą teisę. Ne paslaptis, kad Suvalkų krašte gyvenantys lietuvių pagal pasiektą aukštąjį išsilavinimą Lenkijos ir Lietuvos aukštosiose mokyklose iki šiol lenkų savo kaimynus lenkus. Ne paslaptis, kad tokioje mazoje gyvenvietėje, kaip Punska, yra žymiai daugiau aukštųjų išsilavinimą baigusiu žmonių nei Seinuose. Kas tą lemė? Išvadas pasidarykite patys. Kad žmogus būtų doras ir protingas, visai nebūtina jam baigti universitetą. O kiek yra tokių, kurie jį baigė, tačiau iš jų jokios naudos. Visuomet verta rinktis ir naudotis priklausančiomis teisėmis.

Petras Maksimavičius

DRAUGAS, 2001 m. lapkričio 20 d., antradienis 3

Danutė Bindokienė

Apie dėkingumą ir pareigingumą

Artėjant Padėkos šventei, amerikiečiams siūloma dėkoti Dievui už gausias dovanas, kurių taip apstu šiame didžiuliam krašte. O mes, lietuviai, pasidairykime savo mažame pasaulyje — už ką mes esame dėkingi?

Visų pirma tame padėkų sąrašė didelėmis raidėmis įrašyme lietuvišką švietimą.

Lietuviškųjų šeštadienių (retkarčiais — sekmadienių) mokyklų tinklas atsirado po Antrojo pasaulinio karo, kai į šį kraštą emigravo lietuvių pabėgėliai iš stovyklų Vokietijoje. Lietuvio meilė mokslui — neatsitiktinė. Tuo mokslo troškimu ir siekimu mūsų tauta pasižymi nuo seniausių laikų. Galbūt viduramžiais mokslo lobiai buvo prieinami tik didikų ir turtuolių vaikams, galbūt tik jie galėjo tikėtis išvaziuoti į užsienį studijuoti, bet jau devynioliktojo šimtmečio pabaigoje — dvidešimtojo pradžioje šio švietimo laimės žiburio siekti ryžosi ir „paprastesni žmoneliai“. Bent stengdavosi, kad vaikai išmokyti skaityti, kad būtų „įstatyti į maldaknygę“. Juk žmogui nueiti į bažnyčią be maldaknygės rankoje, arba nemokėti iš jos paskaityti pavojinga grėdinti maldų, buvo didžiausia gėda... O kai rusų caro valdžia įvedė spaudos draudimą, kai ir už tos lietuviškos maldaknygės skaitymą buvo taikomos bausmės, lietuvių abiem kojom įsispyrė į gimtąją žemę ir nusprendė nepasiduoti. Gera tai prisiminti, ypač šiomet, minint didžiojo Žemaitį ir Lietuvos švietėjo vyskupo Motiejaus Valančiaus garbingą sukaktį. Gera prisiminti jo pradėtą knygnešių tinklą, savo kilpomis užsmaugusį didžiosios rusų imperijos „spaudos draudimo sliubina“; gera prisiminti daraktorius, vargo mokykleles ir tukstantčius lietuvių jaunuolių, gaivalingai besistiepiantių į mokslo šviesą.

Tos šviesos neįstengė prigieinti net karo audros, nes, joms bent kiek nurimus, pabėgėlių stovyklose Vokietijoje suklestėjo lietuviškos mokyklos, net gimnazijos. Be abejo, kam teko jas lankyti ar jose mokytojauti, gerai prisimėna sąlygas, su kuriomis reikėjo kasdien kovoti. Bet kiekvienas naujas trukumas buvo tarytum dar vienas sausas šaltis ant iššukio lauro, privertęs jį skaisčiau liepsnoti, kiltis nugalėti. Todėl lietu-

viškų mokyklų kūrimo entuziazmas taip lengvai rado atgarsį ir besikuriant šiapus Atlanto.

Nereikia manyti, kad Amerikoje iki 1949 m. nebuvo lietuviškų mokyklų. Veikė pradžios (prie lietuviškų parapijų) ir net gimnazijos, daugiausia seselių kazimieriečių dėka. Dėl ko naujieji imigrantai į tas mokyklas nelabai noriai siuntė savo vaikus, galbūt atsakymo galėtume ieškoti šiandien, kai iš tėvynės atvyksta vis daugiau šeimų su vaikais, bet ne visos skuba juos užregistruoti į šeštadieninę lietuvišką mokyklą, o kai kas norėtų steigti savas lietuviškas mokyklas...

Tad esame dėkingi, kad vis dėlto atsiranda pakankamai susipratusių naujakurių, kurie nori prisiglausti prie lietuviško medžio kamieno, nors jis auga toli nuo tėvynės; nori, kad jų vaikai būtų gyvos ir žalios to medžio šakelės. Dėl to, kurį laiką tarytum merdėjusios dėl vis mažėjančio mokinių skaičiaus, lietuviškosios mokyklos įžengė į naują atgimimo laikotarpį. Ne tik moksleiviais tos mokyklos gausėja, į jas jungiasi jauni, pajėgūs mokytojai, įsižiebia kūrybingos, kupinos šviežių idėjų ugnelės. Tas leidžia manyti, kad lietuviškos ateitis svetimuose kraštuose nėra tokia beviltiška, kaip skelbia nekurie pesimistai.

Kiekvieną kartą, kai mūsų dienraštis išspausdina šeštadienių mokyklų nuotraukas, mokinių rašinėlius, ar mokyklos švenčių aprašymus, per visą lietuvišką bendruomenę nubanguoja džiaugsmingo jaudulio šurmuliukas. Ir kaip būtų puiku, kad kiekvienos lit. mokyklos vadovybė (ir mokytojai) įjautų pareigą savo vietovės nuotraukų bei korespondencijų atsiųsti. Bet, deja, lengviau turbūt būtų eskimams šaldytuvus parduoti, negu kai kurių mokyklų bendradarbiavimo sulaukti. Kai šio rudens pradžioje visų lit. mokyklų vedėjoms redakcija išsiuntinėjo laiškelius, prašydama padėti atgaivinti trečiadieninę „Tėvynės žvaigždutę“, ypač parenkant šiam skyreliui naują vardą, atsiliepė tik viena — „Aušros“ aukštesnioji iš Clevelando (vedėja Vida Bučmėnė). O kur kitos. Kodėl tokia pareigingumo stoka? Ir dar iš lietuviškojo švietimo darbuotojų...

GYVENIMAS BE TĖVYNĖS

Iš vokiečių kareivio Heinricho Rossmano — lietuvių partizano „Povo“ dienoraščio

HEINRICHAS ROSSMANAS

Nr.6

Gyventi po žeme, kur virš mūsų — žalias miškas, gyventi savanoriškai be jokio užsiėmimo, valgyti ką nori — labai romantiška ir, kaip tenka patiems sakyti, šis banditiškas gyvenimas — labai įdomus.

Netoli nuo bunkerio, po mažomis eglutėmis, — mūsų poilsio aikštelė. Mūsų pistoletai, granatos visuomet parengti visokiems netikėtumams. Išlismės užmerkto akimis, bet labiau nei paprastai ištempe ausis. Iš mūsų banditiško gyvenimo verta prisiminti fotografavimosi akimirka. Mūsų poilsio aikštelėje pirmąsyk susipažinau su Anupro ir Bitino sužadėtinėmis. Bitinas su dar viena mergina ir dviem jaunais vaikais, atsinešusias fotoaparatus, jau buvo pajėgę į šalį. Abi merginos gerai kalbėjo vokiškai. Marytė, Anupro sužadėtinė, dvejus metus dirbo Vokietijoje, o antroji mergina mokėsi gimnazijoje. Su jomis galėjau šiek tiek pasikalbėti. Dabar mane supo didesnis žmonių ratas negu prieš savaitę.

Su parengtu ginklu žemyn nuleistu vamzdžiu, su granatomis už juosmens ir vagies žvilgsniu, aš, kaip barzdotas užsienio atstovas, atrodau tikras banditas, bet gražiai, nes mano apranga, lietuviška karininko

uniforma, neblogo. Fotografavimasis įvairiomis pozomis su damomis ir be jų baigtas. Kadangi aš namuose daug fotografavau, jaučiau, kad nuotraukos dėl tamsos neišeis. Apie tai sužinojome kitą dieną. Aš pats padariau keletą kadru.

Bitinas ir aš šiandien turime ypatingą užduotį — parsinešti maisto produktų. Turiu įtempti jėgas, nes Bitino kojos — stiprios ir greitos. Kaip paprastai, ko nenori sutikti, tas būtinai pasipainios. Pereidami kelią pamatėme moteris ir vaikus, o tai mums buvo visai nenenaudinga: pasklis kalbos, kad šiame miške yra banditų.

Kad mūsų bunkeris miške būtų saugus, organizavome gerą ryšį. Vakar rusai buvo gretimame miške, taigi rytoj reikia laukti jų pasirodant ir mūsų miške. Mes iš naujo užmaskavome bunkerį ir prieigas prie jo. Rusai ieško mūsų, specialiais zondais žvalgydami žemę. Kartą naktį jie švilpdami pradėjo pro mūsų bunkerį. Ryte apie tai papasakojau savo draugams, kurie tanakt miegojo ir nieko negirdėjo.

Kitą dieną į mišką atvažiuojo apie 300 rusų. Jie žinojo, kad šiame miške yra trys partizanai, ir prieš juos metė tokias pajėgas. Mieste rusų sumažėjo.

Kitą naktį mes nuejome į gimtąją kaimą, esantį už penkių kilometrų nuo mūsų bunkerio. Rusai naktimis nevaikšto, nes bijo partizanų.

Artėdami prie kaimo buvome viskam pasiruošę, nes už kiekvieno namo mūsų galėjo tykoti rusai. Ginklus visada nešiojome parengtus.

Prieje kaimą, iš visų pusių apsupome namą. Bitinas

iš pradžių žvilgtelėjo pro langą, o po to smarkiai pabeldė. Šeimininkas atvėrė duris ir atsiprašė. Įėjus į namus, šeimininkė neraginama ruošia ir vnyjoja mums maisto produktus: sūrį, kiaušinius, lašinius ir kitką. Šeimininko pasiteiravome, ar nėra kaime rusų, nes tai mus labiausiai jaudina. Einame į kitas sodybas ir negaišdami kraunamės maisto produktus.

Iš kaimoėjome per mano draugų ūkį, kurio žemė jau dvejus metus nedirbama dirvuojuja. Jie turėjo šešiolika hektarų žemės, tris arklius, tris karves, avių ir paukščių bei gerus pastatus. Užėjus rusams, jie turėjo palikti savo ūkį ir bėgti, nes juos norėjo išvežti į Sibirą. Tėvai gyvena kitame kaime, o sūnūs, kaip ir visi lietuviai, išėjo partizanauti. Kai kurie jų jau žuvo.

Jiems pabėgus, dėdė ir teta, gyvenę jų namuose, buvo išstremti į Sibirą. Kartą ištrėmė ir 80-metį jų senelį. Matant tokį vaizdą net širdį gniauzia. Rusai plėšia daržinės lentas ir kūrėna.

Mes, nakties žmonės, vaikštome po visus namus. Štai dabar prie uždangstytų langų jau dvi valandas sėdime ūkininko namuose, valgomie ir geriamie degtinė. Tokių išgertuvių būna dažnai.

Žodis „banditas“ atrodo komiškas, bet mums priimtinas, nes labai atitinka mūsų gyvenimo būdą, be to, dauguma taip mus vadina. Bet lietuviai partizanai kaime yra pirmieji svečiai. Kiekvienas partizanas turi slapyvardį, dauguma jų parinkti iš paukščių pasaulio ar gamtos, kiekviena partizanų grupė turi savąjį atpažinimo ženklą. Mūsų garbingas atpažinimo ženklas buvo AVS — „partizanas skruzdė“.

Jau mėnesį esu ne vokiečių kareivis ir ne civilis žmogus, o vokiečių ir lietuvių partizanas, slapyvardžiu Povas.

Sykį naktį sutikome raitelį, kuriam sukomandavome: „Rankas aukštyn!“ Paskiau pamatėme, kad tai ne rusas, o vietinis ūkininkas. Jam nieko nedarėme, tik perspėjome, kad ničniekam neprisitartų matęs partizanų. Pradėjau antrąjį lietuvių partizano gyvenimo etapą, bet dėl to nėpykstu, nes būsimasis mano gyvenimas visiškai nežinomas.

1945 metais vyko atvira lietuvių partizanų kova su rusais ir komunistais. Daug jų buvo nukauta, bet buvo ir daugelis partizanų. Tai matyti iš to, kad iš keturių pas partizanus buvusių vokiečių, apie kuriuos rašiau anksčiau, trys, o gal ir visi keturi žuvo, ir dabar, ypač pastaruoju metu, emė dažniau sklisti liudnis ir perspėjancios žinios. Kartą kažkokiam bunkeryje rusai rado penkis partizanus, kitame — du. Kad rusai negalėtų iš jų tytiotis, dauguma partizanų nusižudo. Rusai nesibaimina pačių žiauriausių metodų, kad išspausių iš mūsų tai, ką jie nori sužinoti, daugiausia — kitų partizanų slaptavietes, kas jiems padeda, duoda valgyti ir kitką.

Mes turime tik dvi galimybes: arba laimė — niekada sveikam ar sužeistam nepasiduoti rusams, arba nelaimė — mirti nuo rusų kulkos ar patiems nusižudyti prieš tai, kol rusai mus nuveš ir kankinimo kamara. Partizanų likimas liudnas.

Pas mus į bunkerį atėjo dvi merginos, mes pasiruošėme jas sutikti.

(B.d.)

Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos direktorė Audronė Elvikienė įteikia širdelių vainiką su mokinių parašais LF valdybos pirm. Povilui Kiliui ir tarybos pirm. dr. Antanui Razmai, kaip dėkingumo simbolį už stiprią finansinę paramą lituanistiniam švietimui.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

REIKIA OBJEKTIVIOS INFORMACIJOS

Vytėnui Statkui reikėtų padėkoti už mano tetos, Bronės Jameikienės, gyvenimo aprašymą. Tačiau ką nors aprašant, reikia turėti pakankamai objektyvios informacijos. V. Statkaus informacija buvo labai skurdi, aiškos netikslumų. Pvz., gimimo data neteisinga, vedybų data neteisinga, jos vyro išvežimo į Sibirą data neteisinga. Ne Freiburge ir Čikagoje studijavo lituanistiką, bet Vilniuje, o meną studijavo Freiburge, Čikagoje ir Havajuose, įsigydama bakalaurą bei magistro laipsnius.

Klaidas galime visi padaryti, bet už nebūtus dalykus reikia jausti atsakomybę.

Nesuprantu, apie kokius B. Jameikienės vaikus V. Statkus kalba? Bronė jokių vaikų neturėjo, nes vedybinis gyvenimas tęsėsi tik 9 mėnesius.

Ir koks priešiškas: čia V. Statkus primena, kad B. Jameikienė vedybų santuoką laikė ir prilygino nesugriaujamai pilimi. O čia pat rašo, kad dar Vokietijoje, grįžtančio vyro nesulaukdamas, rengėsi tekėti už kažkokio generolo. Daug kas vestuvių laukė ir nesulaukė.

Už šią įvykių eigą yra skolinga tik Bronė, rašo V. Statkus, Skolinga kam ir už ką? Aš, asmeniškai, ir Bronės draugai, neabejotinai, tikime į Bronės „nesugriaujamą pilį“, o apie kažkokias vedybas su nežinomu generolu nežino tik vienas V. Statkus.

Sigutė Žemaitienė
Cicero, IL

LITUOVOS SPAUDOJE PAVARDŽIŲ BJAUROJIMAS

Anksčiau daugelį mūsų nustebino ir papiktino, kai „Valst. laikraštys“ Nr. 6, JAV viceprezidento Dick Cheney pavardė buvo iškraipyta ir jis perkrikštytas „Diku Čėiniumi“. Aš šiuo reikalu parašiau laišką „Draugui“ ir jo nuorašus pasiunčiau „Valst. Lk.“ redaktoriams bei Lietuvos prezidentui.

Tačiau šiomis dienomis gavome vėl naują „Valst. Lk“, Nr. 86, ir dar daugiau nustebino, paskaitę didelėmis raidėmis parašytą straipsnio antraštę „atvyks princas Čarlzas“. Ir pirmo žvilgsnio tikrai turbūt nei vienas mūsų skaitytojas negalėjo susigaudyti, koks čia princas turima galvoje. Lyg rusiška, lyg kinietiška, ar dar kokia kitokia pavardė... Tik kai straipsnyje paskaitėme: „Lietuvoje lankysis Didžiosios Britanijos sosto įpėdinis princas Čarlzas“, susigaudėme, kad čia rašoma apie karalienės Elizabeth sūnų Charles. Panašių svetimų žodžių bjaurojimą galime už-

tikti veik kiekviename Lietuvos laikraštyje.

Turbūt ir prez. V. Adamkų purtė tas bjaurus „Čarlzas!“ Tad vėl reikėtų kreiptis į Lietuvos prezidentą, reikalaujant, kad jis draustų tokių svetimų pavardžių ir miestų vardų bjaurojimą, pasiūlytų Seimui priimti šiuo reikalu įstatymą ir numatytų bausmes už įstatymo nevykdymą.

Jonas Daugėla
Ormond Beach, FL

RŪMAI, RŪMAI, RŪMAI!

Bevertant Lietuvoje išleistas istorijos knygas ir knygeles, akis užkliuvo už retai minimo, ir bent man įdomaus, fakto: Gardine 1492 m. lapkričio 30 d. mirė Kazimieras IV Jogailaitis, paskutinis Lietuvos Didysis kunigaikštis, mokėjęs lietuviškai.

Rašoma kitur, kad jau Vytauto laikais daug „oficialių“ pašnekesių DL Kunigaikščio dvere vyko gudiškai, nes per trečdalis rimtų Lietuvos Kunigaikštystės didikų (nekalbant apie paprastus bajorus ir bajorėlius) buvo gūdai. 16-to šimtmečio laikotarpyje DLK dvarą galutinai perėmė madinga lenkų kalba, ir jau iš dvaro niekad neišnyko, pasilikę mūsų valdovų kalba.

Išmirus jogailaičiams, joks Lenkijos karalius, tuo pačiu Didysis Lietuvos kunigaikštis, nei lašo lietuviško kraujo neturėjo, o jei koks ir turėjo, tai tik per klaidą. Galų gale ne paslaptis, jog nemokėsi 17-to, 18-to amžiaus valdovai (mums svetimšaliai) valstybę visiškai prarado.

Ir štai, kokius valdovus gerbdami, mūsų nepriklausomos apskurios tėvynės ponai nori už baisiai daug litų puošnius Valdovų rūmus atstatyti! O tų puošnių Valdovų rūmų Vakarų Europoje daug. Bandyti konkuruoti su tokiais, visiškai nesąmonė, todėl su savaisiais pasaulio nenustebinsime. Jeigu būtina reikia tuos litus stambiu mastu švaistyti, būtų tiksliau už trečdalį tos kainos atstatyti Vilniaus viršutinę (Gedimino) pilį taip, kaip ji vaizduojama Valdovų rūmų lankstinuke. Pilis turistams ir saviems tikrai geresnį įspūdį paliktų negu kokie rūmai, ir pašto atvirutėse didingiau atrodytų, negu tas likęs vienišas bokštas. Be to, Gediminas iš tikrųjų buvo lietuvis!

Narimantas V. Udryš
Farmington Hills, MI

GAL ČIA TAS PATS ASMUO

Ryšium su choro „Ąžuoliukas“ viešėjimu čia pas mus kai kada minimas Hermanas Perelšteinas, to choro ilgalaikis vadovas ir įsteigėjas, bet labai mažai rašoma apie patį asmenį.

Kas iš tikrųjų yra tas Hermanas Perelšteinas?

Aš pats buvau susipažinęs prieškariniame Kaune su vienu gimnazistu vardu Hermanas Perelšteinas. Jis save irgi vadino „Harry“. Perelšteinas buvo tuometinės Kauno Žydų gimnazijos dėstomąja lietuvių kalba — tokia gimnazija iš tikrųjų veikė Kaune su būstine Maironio gatvėje, tarp Laisvės Alėjos ir Donelaičio gatvės — auklėtinis. 1938-1939 mokslo metais jis, rodos, buvo šeštos ar septintos klasės mokinys. Atsimenu jį kaip gražiai atrodantį, malonų vyrą, visuomet apsirengusį paskutinės mados drabužiais. Jisai vaikščiodavo šiek tiek išdidžiai pakelta galva su šalto britų lordo laikysena, dėl to kai kurių buvo vadinamas „aristokratu“, bet iš tikrųjų buvo labai demokratiškai nusistatęs, geros širdies ir gero būdo vaikas. Jis buvo gabus ir žvalus mokinys, geras jaunuolis, savo klasėje visuomet pirmavo, be lietuvių kalbos, laisvai vartojo rusų, anglų bei vokiečių kalbas, buvo labai populiarus, ypatingai moteriškos lyties jaunesnių asmenų tarpe, turėjo daug draugų. Jis gerai skambino pianinu, turėjo patefoną ir didoką muzikinių plokštelių rinkinį. Jis ypatingai mėgo dainuoti, turėjo gerą balsą, gerai žinojo visas to laikų Hollywood bei Vokietijos ir sovietų operetinių filmų produkcijos dainuokas. Jis labai mėgo lietuviškas liaudies dainas. „Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka“ — buvo viena jo labiausiai mėgstama daina.

Jo tėvai gyveno pasiturintai. Tėvas buvo keleto užsienio firmų atstovas Lietuvai, daug keliavo, taip pat gerai žinomas žydų bendruomenės veikėjas, sionistų pakraipos žmogus, didelis prezidento Antano Smetonos ir jo politikos šalininkas. Motina buvo svarbi Kauno Žydų ligoninės bei anksčiau paminėtos gimnazijos rėmėja.

Esu įsitikinęs, kad čia mes kalbame apie tą patį Perelšteiną. Visa Perelšteinų šeima buvo išvežta iš Lietuvos 1941 metais. Apie jų tolimesnį likimą neturiu žinių.

Būtų įdomu ką nors daugiau sužinoti apie šį nuostabų žmogų, kuris senesniai mirė New Yorko mieste, ypač, kaip jis tapo taip glaudžiai susietas su „Ąžuoliuku“.

Nicholas I. Gemell
Crystal Lake, IL

Laisvės alėja Kaune.

Gedimino Žilinsko (Elta) nuotrauka.

PADĖKA

A.†A.

BRONĖ ŠVIPIENĖ

Iškeliavo į Amžinybę 2001 m. rugpjūčio 8 d. Buvo palaidota rugpjūčio 11 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Dėkojame kun. Leonui Zarembai už maldas koplyčioje, nuoširdų pamokslą ir atsisveikinimą kapinėse.

Dėkojame Faustui Stroliai už vargonavimą ir giesmes, karsto nešėjams, giminėms, draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems šermenyse ir laidotuvsė.

Nuoširdžiai dėkojame visiems už gėles, užuojautas, aukas Mišioms ir labdaros organizacijoms.

Raminta ir Vladas Sinkai

Daiva J. Švipaitė

Brangiai Motinai

A.†A.

SOFIJAI ALEKSIŪNIENEI

užbaigus žemišką kelionę. „Bendruomenės balso“ radio laidų kolektyvo koordinatore, velionės dukterį JULIJĄ DANTIENĘ, sūnus ROBERTĄ ir ALGIRDĄ su šeimomis bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Filadelfijos LB apylinkės „Bendruomenės balso“ radio laidų kolektyvas

How easy is it to get from Chicago to Vilnius? As easy as SAS.

From Chicago we offer daily service to Vilnius with a hassle free connection through our Copenhagen Airport. And when returning, you can enjoy same day travel via Copenhagen back to Chicago.

Find out just how easy we can make your next trip to Vilnius. And remember, when you travel with SAS, you can earn mileage credit with United's Mileage Plus® or SAS EuroBonus™ frequent flyer program.

For information on special fares and schedules contact your Travel Agent or SAS at 800-221-2350. Or visit us at www.scandinavian.net

It's Scandinavian

A.†A.

Marijonas Kun. JONAS JUOZAS JANČIUS, M.I.C.

Mirė 2001 m. lapkričio 18 d., vidurnaktį, Resurrection Hospital, Čikagoje, sulaukęs 92 metų amžiaus.

Velionis gimė 1909 m. kovo 26 d. Lawrence, MA. Įstojęs į marijonų vienuoliją, pirmuosius įžadus padarė 1925 m. gruodžio 8 d., amžinuosius — 1930 m. gruodžio 8 d. Studijavo filosofiją ir teologiją Angelicum Institute Romoje, Italijoje. 1934 m. liepos 15 d. buvo išventintas kunigu taip pat Romoje.

Kun. Jonas Jančius, M.I.C. bus pašarvotas trečiadienį, lapkričio 21 d., nuo 8 v.r. iki 10 v.r. Petkaus šarvojimo namuose, Marquette parke, Čikagoje. Iš laidojimo namų velionis bus atlydėtas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 v.r. bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių a.a. kun. Jonas Juozas bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, marijonų sklype.

Su viltimi būti kartu prisikėlime

Marijonai

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

A.†A.

VLADAS STANČAITIS

Mirė 2001 m. lapkričio 15 d., sulaukęs 77 metų. Gyveno St. Petersburg, FL, anksčiau Čikagoje.

Gimė 1924 m. vasario 11 d.

Nuliūdę liko: dukterėčios Ellie su vyru William, Molly su vyru Kim, Rita ir Emily (C.P.D. 008); sūnėnai Edward su žmona Loretta, Raymond, Frank, Joseph ir John bei draugė Sophie Zuraitis.

Velionis buvo pašarvotas pirmadienį, lapkričio 19 d., nuo 8 v.r. iki 10:15 v.r. Zarzycki Manor Chapels laidojimo namuose, 5088 S. Archer Ave. (Archer-Keeler St.).

A.a. Vladas buvo palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdę artimieji

Laidotuvių direkt. John J. Minich. Tel. 773-767-2166.

A.†A.

ROZALIJA KUZMARSKIENĖ-VASILIAUSKAITĖ

Mirė 2001 m. lapkričio 17 d., sulaukusi 97 metų. Gyveno Čikagoje, Brighton Parko apylinkėje.

Gimė Lietuvoje, Tauragės apylinkėje, Naumiesčio mieste. Amerikoje išgyveno 52 metus.

Nuliūdę liko: sūnus Louis Kuzmarskis, duktė Irena Talandienė, anūkai — Erica su šeima, Thomas, Anita su vyru, Lucius ir Regina bei kiti giminės ir pažįstami.

Velionė bus pašarvota antradienį, lapkričio 20 d., nuo 3 v.p.p. iki 8 v.v. Marquette Chicago laidojimo namuose, 2533 W. 71 St., Chicago, IL. Laidotuvsė įvyks trečiadienį, lapkričio 21 d., iš Marquette Chicago laidojimo namų 9 v.r. velionė bus atlydėta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 v.r. bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicago, IL.

Nuoširdžiausiai kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvsė.

Liūdi sūnus, duktė, anūkai

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

IRENA C. MITKUTĖ

Iškeliavo Amžinybėn 2000 m. lapkričio 15 d., palikusi mūsų šeimoje tuštumą ir liūdesį.

Su meile ir ilgesiu prisiminsime ir melsimės už a.a. Ireną šv. Mišiose, kurios bus atnaujamoms sekmadienį, lapkričio 25 d., 10:30 v.r. Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Parke.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Ireną savo maldose.

Tėvai, broliai, sesuo ir kiti artimieji

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Atšvėskime kartu Jaunimo centro 44-ųjų veiklos metų sukaktį gruodžio 2 d., sekmadienį. Šv. Mišios už gyvų ir mirusių rėmėjus Tėvų jėzuitų koplyčioje vyks 3 val. p.p. Giesmės giedos Margarita ir Vaclovas Momkai. Trumpa akademija, programa, vakarienė – 4 val.p.p. Programą atliks Dalia Fanelli ir Manigirdas Motekaitis. Bus vertingi piniginiai laimėjimai. Dar galima užsisakyti vietas skambinant tel. 708-409-0216 arba 708-636-6837.

Šiemet ruošiantis atidaryti dar dvi naujas čiuożyklas, Čikagos miestas žiemos sezoną – nuo lapkričio 24 d. iki vasario 29 d. – turės net devynias čiuożyneįm vietas. Štai čiuożyklų adresai: naujoji čiuożykla Midway Plaisance Park (1130 N. Midway Plaisance; pradės veikti nuo gruodžio 1 d.); kita naujai pastatyta čiuożykla Millenium Park (55 N. Michigan Avenue; turėtų atsidaryti gruodžio 15 d.); McKinley Park (2210 W. Pershing Road); Riis Park (6100 W. Fullerton); West Lawn Park (4233 W. 65th Street); Mt. Greenwood Park (3721 W. 111th Street); Warren Park (6601 N. Western); Rowan Park (11546 S. Avenue "L"); Daley Bicentennial Park (337 E. Randolph).

Mokiniai ir studentai, lankantys Čikagos ar Illinois valstijos gimnazijas, kolegijas, universitetus, gali pabandyti gauti 2,000 dol. stipendiją, kurią siūlo „Chicago Association of Realtors Education Foundation“. Ši labdarinė organizacija siekia populiariuoti nekilnojamojo turto agento specialybę. Šių stipendijų kandidatai turi būti studijuojantys Čikagos miesto gyventojai, kurių žinios vertinamos „C“ ir dar geresniais balais. Pirmenybė teikiama studentams, kurių specialybė susijusi nekilnojamojo turto profesija. Pareiškimus, kurie bus priimami iki 2002 m. kovo 15 d., galima gauti skambinant tel. 312-803-4900 (ext. 140) arba el. paštu breed@chirealtor.com

Lankydamasis Lietuvoje šių metų rugsėjo mėnesį Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje prezidentas Stanley Balzekas jaunesnysis užmezgė ryšius su Lietuvos nacionaline televizija. Programų įsigijimo ir pardavimo skyriaus vedėja Vida Matuzevičiūtė muziejui atsiuntė keletą Lietuvos televizijoje sukurtų filmajuosčių. Muziejus planuoja plėsti savo video ir audio skyrių, rengti lietuviškų filmų rodymo programas ir kviečia žmones, kurie galėtų savo patarimais ar savanorišku darbu prisidėti prie tokių programų rengimo.

Amerikos Lietuvių Taryba atskiru leidiniu išleido Lietuvos kariuomenės vado generolo Jono Kronkaičio paskaitą „NATO Enlargement: The Baltic Dimension“, skaitytą ALTO surengtame pristatyme Čikagos miesto centre. Šis leidinys faktais ir skaičiais pateikia svarius argumentus, palaikančius Lietuvos įstojimą į NATO sąjungą. Leidinys tinka paduoti amerikiečiams politikams bei spaudos atstovams ir bendrai supažindinti angliškai kalbančią visuomenę su Lietuvos siekimu įstoti į NATO. Norintys gauti leidinuką, kreipkitės į ALTO būstinę. Būstinės adresas: „Lithuanian American Council, 6500 S. Pulaski Road, Chicago, IL 60629; tel. 773-735-3946; faksas 773-735-3946, elektroninis paštas ALTCenter@aol.com

Juzefa ir Jonas Žebrauskai, gyvenantys Newport, NC, atsiųsindami už „Draugo“ prenumeratą, mus parėmė 100 dol. auka. Tariaume nuosirdų aciu!

Net trijų valandų nemokama valso pamoka vyks gruodžio 9 d., sekmadienį, Chicago Cultural Center, 78 E. Washington St. Šokių pamokos valandos – nuo 2 iki 5 val.p.p. Po gražioju Tiffany vitražų kupolu šokantiems mokiniams pritaris populiariams ansamblis „Teddy Lee Orchestra“.

Skelbimai

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 5.5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mazosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukoję: \$250 – Angelika Dudenas. \$100 – Meilutė Biskis; Kristina Svarcas. \$50 – Irena Kairys; Algis ir Irena Regiai; Ema Žiobrienė. \$30 – Raymond Graudis; Algis Kazlauskas. \$25 – Halina Diliene; Gražina Kenter; Raimundas ir Danutė Korzonai; Irene Manomaitis; Edvardas Pocius; Algirdas Sekas. \$20 – Ona Kronas; Birutė Navickienė. \$10 – Arvydas ir Daiva Barzdukai; Aniceta Giedraitienė; Alfonsas Petrutis. \$5 – Vytautas ir Marija Oniunas. Dėkojame rėmėjams. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg, Ct., Naperville, IL 60540-7011.

Matilda Kurapka, gyvenanti Putnam, CT, prasitęsda „Draugo“ prenumeratą, „Draugui“ aukoja 50 dol. Nuosirdžiai dėkojame!

Kun. K. Ambrasas, SJ, Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje Mišias laikys gruodžio 16 d. 1 val.p.p.

Adelaida Balbata, gyvenanti St. Petersburg, FL, prasitęsda „Draugo“ prenumeratą, mūsų dienraštį remia 50 dol. auka. Didžiai dėkojame!

DVYNIŲ PARODA

Praėjusį penktadienį, lapkričio 16 d., Čiurlionio galerijoje buvo atidaryta Benjaminio Jenciaus, Rimo Galecko ir Adolfo Klastaitio darbų paroda. Spausdiname Algimanto Kežio mintis, pasakytas pristatant trijų dailininkų kūrybą.

Rimas Galeckas tapo religinės tematikos abstrakcijas ir laivus.

Benjaminas Jencius lieja akvareles, turinčias, kaip katalogo autorė Lina Tumasonienė išsireiškė, dvi erdves – tikrovišką ir paslaptingąją.

Adolfas Klastaitis dirba pagautas dviejų mūzų – kartais kuria realistiškus natūrmortus, o kitos mūzos verčiamas blaško į visas puses spalvų mišinius. Nors visi trys praregi šviesą tai vienoje prosvaitėje, tai kitoje, tačiau yra giminiai kaip dvyniai – visi spalvinistai ir be galo šykštūs siužetine prasme.

Gal tik Rimo Galecko laivai ir Adolfo Klastaitio vaisiai bei vazos prakalba realia, visiems suprantama kalba.

Tačiau ne tai yra esmė. Esmė – formų bei dizaino erdvėje ir minties bei jausmo prasi-verzime.

Pats bene jautriausias šiuo požiūriu yra akvarelistas Benjaminas Jencius, kurio paveikslų spalvų prasi-verzimai primena galinąs bei audringas stichijas. Čia juda ne vien potėpiai, bet kyla, leidžiasi ir gėlės, siūbuoja tarsi viesulo pagauti egzotiškų atspalvių kosminiai pavidalai. Ar tokia ir paties dailininko dvasinė nuostata? Nepažįstame jo asmeniškai mes, ciabuviai. Jį patį atskleidžia šių paveikslų serija, kurioje neramie gal net nei vieno brūkšnelio ar štricho, kuris stovėtų ramiai. Nežinau, ar tiksliai išsireiškiau apie jo asmenį. Tačiau jo sielos kalba atspindi jį toki, būtent valinga, energinga, užvaldžiusį visą kosmosą savo

NAUJAS „VARPO“ NUMERIS

Pasirodė 35-asis Varpininkų filisterių leidžiamas žurnalas „Varpas“, išeinantis kartą per metus. Leidinio obalsis: tautos bei žmogaus laisvei, tautinei kultūrai ir lietuvių bei. Žurnalas įsteigtas 1889 m. Vinco Kudirkos. Šiandieninis jo redaktorius Antanas Kučys. Administracijos Grožvydas Lazauskas (208 West Natoma Ave., Addison, IL, 60101.) 212 psl. Kaina 7 dol.

Kaip redaktoriaus žodyje rašo A. Kučys, atkurtas žurnalas Čikagoje pradėtas leisti nuo 5-ojo numerio 1960 m. Žurnale ryškiai jaučiamos pastangos tęsti Vinco Kudirkos idėjas, atskiras skyrius paskirtas Kudirkaičių organizacijai (vadovė Angelė Šiaurienė), kurios centras įsikūręs Kaune.

„Varpo“ autoriai: buvęs Seimo narys dr. Leonas Milčius („Lietuvos dešiniųjų perspektyvos dar neaiškios“), dr. Kazys Karvelis („Ar po okupacijų atsikūrusi tautinė valstybė Lietuva ilgai išliks lietuviška“), prof. Aleksandras Vasiliauskas („Lietuvos ekonominis atsilikimas nuo Europos šalių“), dr. Ignas Urbonas („Slaptoji konferencija Kaune“), Antanas Kučys („Ideologijos ir komandos“), Juozas Kojelis („Iš politinių žemumų

Moksleivių Ateitininkų sąjungos Žiemos kursai Dainavoje vyks š.m. gruodžio 26-30 d. Registraciją privaloma atlikti iki š.m. gruodžio 12 d.

Ketvirtadienį ir penktadienį, lapkričio 22 ir 23 d., „Draugas“ nedirbs, taigi penktadienio ir šeštadienio „Draugo“ numeriai neišeis, o šeštadieninis „Draugo“ priedas bus išleidžiamas ketvirtadienio numeryje. Gero ir linksmo Padedos savaitgalio!

rankų gaivalingais mostais.

Panašiai būtų galima aptarti ir Adolfo Klastaitio charakterį, žvelgiant į jo abstrahuotos gamtos vaizdus. Šio tapytojo medžiai siūbuoja, plėšosi į visas puses, išsiliejusios spalvos nesutelpa kvadratinio rėmo ribose. Bet yra kita, visai priešinga A. Klastaitio asmenybės žymė. Ją užtikiname jo natūrmortų ramiame tylaus fono kampelyje. Vaisiai, indai, puodynės, arbatinukai kruopščiai kruopščiausiai išbaigti – natūralūs ir tylūs. Jų skambesį išgirs tik gerai suderinta ausis. A. Klastaitis – tikras dvynys – vienas be žado, kitur išsiveržiantis tarsi pavasaris po šalčio ir kietos žiemos.

Klastaitis šioje parodoje ne vienas dvynys. Panašus į jį yra jo kolega Rimas Galeckas. Jis taipogi susidvejinusi asmenybė – peizažistas ir religinis simbolistas. Jo vaizduojama jūra niekad nėra matiusi audros, jo laivų burės stovi, regis, niekad nepajudintos vėjo.

Ramybė ir tvarka. Greta kabantys kiti paveikslai visai kitoki. Jų muzika tarsi staccato užgauti klavišai. Nerimsta, ieško darnos ir harmonijos. Siužetai mįslingi, be žado, sprendžiantys nesuvokiamus hieroglifus. Kas tie žmonės, ko jie nori, ko jie ieško? Tai paties dailininko dvasia – kartais nurimusi ir patenkinta savo dalia, kartais nemigo kankinama, sprendžianti ir ieškanti, ir vis tą patį – sprendžianti ir ieškanti. Ši paroda – tai dvynių pasaulis.

Algimantas Kežys

į ateities galimybes“) ir kt. Spausdinami Leono Bildušo prisiminimai apie Lietuvių operos Čikagoje kūrimosi aplinkybes; interviu duoda prof. Vytautas Landsbergis; arkiv. Sigitas Tamkevičius lygina šiuos ir vysk. Valanciaus laikus; prisimenamas kunigas marijonas, buvęs „Draugo“ moderatorius Vytautas Bagdanavičius ir pedagogas Juozas Masilionis; Lietuvoje veikianti Kaimo rašytojų sąjunga pateikia savo pastarųjų metų kūrybinį derlių. Žurnalas iliustruotas Balio Augino eilėrašciais ir nuotraukomis iš kudirkaičių gyvenimo.

Čikagos lituanistinės mokyklos 3 skyriuje mokosi: Agnė Augustinaitytė, Mantė Baliutavičiūtė, Indrė Bielskutė, Julija Bozenovaitė, Berta Brazdeikytė, Ieva Budzinauskaitė, Jonas Butauskas, Guoda Cicėnaitė, Deimantė Dranseikaitė, Balys Gintautas, Patrikas Gladstein, Saulius Jackevičius, Danielius Jurgutis, Alena Kazlauskaitė, Markas Mongirdas, Paulina Pancerovaitė, Lukas Račkauskas, Dainius Radzevičius, Emilija Rasinskaitė, Kotryna Strazdaite, Lina Survilaitė, Aistė Šeškaitė, Rokas Šimkonis, Justina Zakarauskaitė, Gediminas Zakarauskas, Maria Žimkutė. Mokytojos Edita Kibildienė ir Laima Viršinskienė. Kristinos Badaraitės nuotr.

MINTYS APIE VĖLINES

Rašo Čikagos lituanistinės mokyklos mokiniai
Mintis surinko Jolanta Banienė, ČLM atstovė spaudai

2 SKYRIUS
(mokyt. Renata Butauskienė)

VĖLINĖS

Aš žinau, kad žmonės važiuoja į kapus ir uždega žvakutes, padeda gėlyčių. Per Vėlines žmonės prisimena savo mirusius tėvelius ir senelius. Žmonės tvarko kapus. Per Vėlines žmonės meldžiasi ir eina į bažnyčią.

Kotryna Tamošauskaitė

Vėlinės yra tokia diena, kai žmonės atsimena mirusius savo artimuosius. Visi eina į bažnyčią ir meldžiasi, o po to eina į kapines. Per Vėlines vakare, kai nueini į kapines, labai gražiai šviečia žvakės. Žmonės uždega jas ant kiekvieno kapo. Taip jie atsimena mirusiuosius.

Akvilė Zakarauskaitė

Vėlinės – mirusiųjų pagerbimo diena. Visi aplanko kapus, nuneša gėlių, uždega žvakutes. Visi prisimena mirusius. Kapuose vakare dega daug žvakučių.

Lukas Gužys

Vėlinės yra liūdna diena. Tą dieną žmonės prisimena mirusius ir važiuoja į kapines, uždega žvakes. Jie meldžiasi ir verkia, prisimena mirusiuosius.

Gabija Staninaite

Vėlinės – mirusiųjų pagerbimo diena. Šią dieną mes lankome kapus. Lietuvoje aš važiuodavau į Biržus. Ten aš aplankydavau savo senelio kapą – uždegdavau žvakučių ir padėdavau gėlių. Vėlinės – liūdna šventė.

Domantas Darčkus

3 SKYRIUS
(mokyt. Laima Viršinskienė ir Edita Kibildienė)

VĖLINĖS

Vėlinės – tai yra diena, kai žmonės eina į kapines ir degina žvakutes. Tai mirusiųjų pagerbimo diena.

Kotryna Strazdaite

Vėlinės yra tokia diena, kai mes einame į bažnyčią melstis už mirusius. Mes uždegame žvakes bažnyčioje.

Mantė Baliutavičiūtė

4 SKYRIUS
(mokyt. Vilija Aukštuoliene)

VĖLINĖS

Per Vėlines mes važiuojam į kapus. Mes kapus papuošėm gėlytėmis. Uždegėm žvakučių ant kai kurių kapų. Paskui maldas pasakom ir einam į bažnyčią. Po to nueinam į koplytėlę ir padedam gėlyčių. Paskui nuvažiuojam namo. Ir namuose meldžiamės.

Justina Tveragaitė

Vėlinės yra mirusių diena. Lietuvoje žmonės uždega žvakes kapuose. Amerikoje žmonės švenčia „Halouyną“ ir vaikai persirengia ir eina prašyti saldinių. Žmonės eina į bažnyčią, kad pasimelstų už mirusius.

Paulius Šimkonis

Per Vėlines aš einu aplankyti savo tėvelio. Mano tėvelis mirė, kada aš buvau mažas. Mes visada atnešam žvakių. Mes jį labai mylim. Mano tėvelio vardas yra Arvydas, jis buvo dekettyvas. Jis buvo labai geras tėvelis.

Marius Stalionis

Lietuvoje per Vėlines mes važiuojam į kapines. Mes ten uždegam žvakutes, sutvarkom ir pasodinam gėlių. Mes Vėlines vadinam Visų mirusiųjų diena. Aš visada noriu uždegti žvakutes, nes man labai patinka tai daryti.

Marija Steigvilaitė

5 SKYRIUS
(mokyt. Rolanda Varnauskienė)

VĖLINĖS

Visi prisimenam savo artimuosius, gyvus ir mirusius. Mirusiųjų diena yra lapkričio 1. Ši diena yra liudėsio diena, mes prisimename namie artimuosius, kalbame maldas. Vakarienes metu mes padedame lėkštę ir kėdę, ir gal jie ateina vakarienes. Vėlinių dieną visi kapai mirga žvakutėmis ir gėlėmis, skamba liudna muzika. Šalia mūsų kapo yra kapelis, kurio niekas nelanko. Mes šitą kapą prižiurime, pamerkiame gėlių, uždegame žvakutę. Visi žmonės tikėjo, kad žvakių šviesa ir maldos nušviečia vėlams kelią į dangų.

Justė Navikaitė

KAPŲ ŽIBURĖLIAI

Per Vėlines mes prisimename mirusius. Lietuvoje per Vėlines žmonės eina į kapines ir sutvarko, ir uždega žvakes. Lietuvoje bažnyčioje buvo pamaldos, o vakar iškilminga eiseną – procesiją į kapus. Giedodami ir nešdami degančią žvakutę eidavo į kapus. Per Vėlines žmonės padeda tuščią kėdę ir lėkštę prie stalo. Jie taip daro, kad mirusieji grįžtų į jų šeimą. Amerikoje mes švenčiam Halloween. Vaikai apsirengę kaip vaiduokliai ar kitaip. Jie eina prie namų prašydami saldinių.

Sandra Badaraitė

KAPŲ ŽIBURĖLIAI

Lietuvoje lapkričio pirmą minima visų šventųjų diena, o antrą – Vėlinių diena. Visi tomis dienomis skuba į kapus pagerbti savo artimųjų išėjusių Anapilin. Uždega žvakes, pasimeldžia, gražiomis mintimis prisiminimais pabūna kapuose su savo mirusiais artimaisiais. Tą dieną kapai skendi gėlėmis. Tą dieną kaip niekad daug žmonių.

Kiekvienoje šeimoje yra mirusių. Dažnas skuba pagerbti mirusios mamos ar tėčio, senelių, prosenelių, draugų ir kitų, kurie buvo mylimi ir brangūs. Tolimiausiuose Lietuvos kampeliuose, didesne ir mažesne kapinaitėse vyrauja Vėlinių dvasia, bažnyčiose aukojamos šv. Mišios.

Išpūdingai kapinės atrodo naktį, tarsi, užklotos spindinčiu gelsvu šydu.

Susikaupimas ir ramybė, pagarba ir meilė apgaubia kiekvieną mažą kauburėlį.

Erikas Sineokis

„KAPŲ ŽIBURĖLIAI“

Skamba varpas tylią naktį. Skamba toliuos ir širdy: Dar maldele sukalbėsiu, Kai Dievulis taip arti.

Būtent tą dieną mes visi meldžiamės už mirusiųjų vėles, prisimename visus savo pažįstamus žmones ir artimuosius. Aplankome jų kapus, padedame gėlių ir uždegame žvakutes.

Uždegame žvakutes ir ant tų kapų, kurių niekas nelanko. Tą dieną visi kapai mirga degančių žvakučių jūroje. Ir mes, būdami Lietuvoje, aplankydavome savo artimųjų kapus ir uždegdavome žvakutes. Žiburėliai plazda, mirga. Šventą vakarą kapuos. Ropėstėli Dievas girdi: Jis paglostys ir paguos.

Agnė Pancerovaitė

Stanley Balzekas jaunesnysis ir Vida Matuzevičiūtė Lietuvos Nacionalinėje televizijoje Vilniuje.